

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради

Закладу вищої освіти

«Подільський державний університет

від 28.03.2024р, протокол № 2

Введено в дію наказом ректора

від 29.03.2024р, № 58

Ректор
Володимир ІВАНИШИН

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ
ПРОВЕДЕННЯ ЗАХИСТІВ ДИСЕРТАЦІЙ
ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК
У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

м. Кам'янець-Подільський
2024 р.

1.ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1. Атестація здобувачів наукового ступеня доктора наук проводиться згідно з:

- постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 року «Порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук»(далі – постанова КМУ № 1197 від 17 листопада 2021 р.);
- наказом Міністерства освіти і науки України № 1359 від 13 грудня 2021 року «Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук»(далі – наказ МОН № 1359 від 13 грудня 2021 р.);
- наказом Міністерства освіти і науки України № 1220 від 23 вересня 2019 року «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» (далі – наказ МОН № 1220 від 23 вересня 2019 р.);
- інструктивним листом МОН № 1/2136-22 від 08.02.2022 р. «Щодо застосування законодавства з питань присудження наукових ступенів» (далі – Інструктивний лист МОН № 1/2136-22);
- наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (далі – наказ МОН № 40 від 12 січня 2017 р.).

1.2 Науковий ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою (далі – докторською радою), створеною відповідно до наказу МОН № 1359 від 13.12.2021 р. на підставі публічного захисту докторської дисертації.

1.3 Докторська дисертація подається до захисту за однією або двома спеціальностями однієї галузі науки і повинна відповідати вимогам п.7 постанови КМУ № 1197 від 17.11.2021 р. та наказу МОН № 40 від 12.01.2017р.:

- бути кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно;
- містити наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень;
- бути виконаною за науковою спеціальністю з галузі науки відповідно до переліку, який затверджує МОН;
- відповідати паспорту наукової спеціальності, затвердженому МОН;
- містити обґрунтовані висновки на основі одержаних здобувачем достовірних результатів;
- характеризуватися єдністю змісту;
- свідчити про особистий внесок здобувача в науку щодо розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми;
- бути відповідно оформленою;
- відповідати принципам академічної доброчесності.

Максимальний обсяг основного тексту докторської дисертації встановлюється науковою програмою, за якою відбувалося навчання в докторантурі, а в разі відсутності цієї інформації має становити 11 – 13 для технічних наук, а для суспільних і гуманітарних наук – 15 – 17 авторських аркушів (один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків,

враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації з використанням текстового редактора Word, шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt).

1.4 Докторська дисертація супроводжується окремим рефератом обсягом 1-2 авторських аркуші, який подається державною мовою і складається із загальної характеристики докторської дисертації, її основного змісту і висновків, списку наукових публікацій, зарахованих за темою докторської дисертації.

1.5 Основні наукові результати дисертації (виконаної у формі рукопису, монографії, наукової доповіді) на здобуття наукового ступеня доктора наук має бути висвітлено не менше ніж у 20 наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій належать:

- статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України;
- статті у наукових періодичних виданнях інших держав із напрямку, з якого підготовлено дисертацію;
- не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2024 року не менше ніж п'ять статей з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України, або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus;
- не більше ніж два патенти на винахід, що пройшли кваліфікаційну експертизу;
- не більше ніж дві (два) монографії (розділи у колективних монографіях);
- не більше ніж один посібник (для дисертацій з галузі педагогічних наук).

Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до трьох публікацій, у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3), - до двох публікацій. Мінімальна кількість публікацій, які розкривають основні наукові результати дисертації, має становити не менше ніж десять.

Захист докторської дисертації у вигляді наукової доповіді може відбуватися за наявності не менше ніж десять публікацій, які розкривають основні наукові результати дисертації, у виданнях, віднесених до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports.

За темою докторської дисертації не зараховуються наукові публікації, опубліковані у виданнях держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором;

Апробація матеріалів докторської дисертації на наукових конференціях, конгресах, симпозіумах тощо обов'язкова.

2. ПРОВЕДЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДИСЕРТАЦІЇ.

2.1. Після завершення здобувачем навчання за відповідною науковою програмою **науковий консультант протягом місяця** готує висновок щодо докторської дисертації здобувача, зокрема щодо висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, з оцінкою дотримання здобувачем принципів академічної доброчесності у процесі підготовки докторської дисертації та виконання ним індивідуального плану наукової роботи.

2.2 Якщо науковий консультант відмовляється підготувати висновок, здобувач звертається з письмовою заявою до вченої ради Університету про надання висновку структурного підрозділу, в якому здійснювалася підготовка здобувача. Вчена рада Університету доручає відповідному структурному підрозділу розглянути таку заяву.

Відповідний структурний підрозділ протягом місяця з дня надходження заяви розглядає подані здобувачем документи щодо завершення його підготовки і проводить засідання, яке вважається правоможним, якщо в ньому взяли участь не менш як дві третини складу відповідного структурного підрозділу. На засіданні відповідного структурного підрозділу заслуховується наукова доповідь здобувача і шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні наукових (науково-педагогічних) працівників приймається рішення про надання/відмову в наданні такого висновку. У такому разі висновок підписує керівник відповідного структурного підрозділу. Якщо науковий консультант є керівником структурного підрозділу, в якому здійснювалася підготовка здобувача, висновок структурного підрозділу підписує заступник керівника такого підрозділу або головуючий на засіданні.

2.3. Висновок наукового консультанта (структурного підрозділу) (у двох примірниках) видається здобувачеві.

2.4. Маючи висновок наукового консультанта (або структурного підрозділу) щодо завершення роботи над дисертацією здобувач звертається із письмовою заявою на ім'я Голови Вченої ради ЗВО «ПДУ», про проведення попередньої експертизи докторської дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації.

2.5. Здобувач, який не проходив підготовку в докторантурі, а самостійно підготував докторську дисертацію, звертається із письмовою заявою на ім'я голови Вченої ради ЗВО «ПДУ», про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації, надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів та затвердження теми докторської дисертації **(за умови, що в Університеті відкрита докторантура за даною спеціальністю).**

У разі самостійної підготовки докторської дисертації науковий консультант не призначається.

2.6. Голова Вченої ради ЗВО «ПДУ» накладає резолюцію, в якій делегує право призначити кафедру/структурний підрозділ для попередньої експертизи докторської дисертації та рекомендувати трьох рецензентів вченій раді

відповідного факультету/навчально-наукового інституту, а також проставляє дату її прийняття та свій підпис. Заява передається до відповідного факультету/навчально-наукового інституту.

Рецензентом може бути доктор наук, який має науковий ступінь з відповідної галузі науки та/або спеціальності або вчене звання за відповідною кафедрою (спеціальністю), та/або наукові публікації з наукового напрямку, за яким підготовлено докторську дисертацію здобувача, і за основним місцем роботи займає посаду наукового або науково-педагогічного працівника ЗВО «ПДУ».

Рецензентом не може бути призначено наукового консультанта та його близьких осіб, близьких осіб здобувача та співавтора будь-якої наукової публікації здобувача.

2.7. Структурний підрозділ, в якому буде проводитись попередня експертиза докторської дисертації, подає пропозиції Вченій раді Університету про призначення трьох рецензентів.

2.8. До структурного підрозділу, в якому буде проводитися попередня експертиза докторської дисертації, здобувач подає висновок наукового консультанта (структурного підрозділу), докторську дисертацію, перелік наукових публікацій (за потреби - відбитки статей), витяг з засідання Вченої ради ЗВО «ПДУ» про призначення рецензентів.

2.9. Керівник структурного підрозділу, в якому проводиться попередня експертиза докторської дисертації, організовує та проводить на базі такого структурного підрозділу фаховий семінар для апробації докторської дисертації.

2.10. Фаховий семінар для апробації докторської дисертації проводиться протягом **трьох місяців** з дня надходження на ім'я голови Вченої ради ЗВО «ПДУ» письмової заяви здобувача про проведення попередньої експертизи дисертації.

Рецензенти, розглянувши докторську дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, а також за результатами фахового семінару готують висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації. У висновку, зокрема, зазначається інформація про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктами 7 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук № 1197 від 17 листопада 2021 р., кількість наукових публікацій, опублікування результатів докторської дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою докторської дисертації.

2.11. Оплата праці рецензентів здійснюється відповідно до законодавства, що регулює норми оплати праці експертів, які залучаються для проведення державної наукової та науково-технічної експертизи. Якщо підготовка здобувача здійснювалася за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або здобувач самостійно готував докторську дисертацію, оплата праці рецензентів здійснюється за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або такого здобувача. З відповідним наказом вченої секретар спеціалізованої вченої ради звертається в бухгалтерію для підготовки кошторису.

2.12. Здобувачам, які не проходили навчання в докторантурі, а самостійно підготували докторську дисертацію, Вчена рада Університету затверджує тему запропоновану на фаховому семінарі.

2.13. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації видається здобувачеві у двох примірниках та є чинним протягом календарного року з моменту його затвердження.

3. ПОДАННЯ ДОКУМЕНТІВ ДО ЗАХИСТУ

3.1. Маючи позитивні висновок наукового консультанта та висновок попередньої експертизи, здобувач подає заяву на ім'я Голови докторської ради для проведення захисту докторської дисертації з метою присудження наукового ступеня доктора наук та документи відповідно до встановленого МОН переліку.

3.2. Вчений секретар спеціалізованої вченої ради перевіряє наявність документів відповідно до переліку, наведеному в додатку 2 наказу МОН № 1359 від 13 грудня 2021 року (дод.1 цього Положення).

3.3. Голова докторської ради наносить на заяву здобувача відповідну резолюцію, проставляє дату прийняття документів до розгляду та свій підпис.

3.4. Докторська рада на своєму засіданні призначає комісію для попереднього розгляду докторської дисертації у складі не менше трьох осіб, які є членами ради за відповідною спеціальністю та оформлює витяг з протоколу засідання докторської ради.

Комісія докторської ради перевіряє опублікування наукових результатів докторської дисертації в наукових публікаціях здобувача, визначає повноту викладу в них матеріалів докторської дисертації та зараховує наукові публікації за темою докторської дисертації відповідно до законодавства, проводить попередній розгляд докторської дисертації за процедурою, що регулюється положенням про докторську раду, рекомендує прийняти до захисту докторську дисертацію та подає кандидатури для призначення опонентів не пізніше ніж через три місяці з дати прийняття документів до розгляду.

Забороняється усувати недоліки, виявлені докторською радою у докторській дисертації (рефераті) після прийняття її до захисту.

Комісія проводить попередній розгляд докторської дисертації відповідно до Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук (постанова КМУ № 1197 від 17 листопада 2021 р.) та Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук (наказ МОН № 1359 від 13 грудня 2021 р.).

3.5. За результатами розгляду матеріалів комісія готує висновок (2 примірники) та надає пропозиції щодо призначення офіційних опонентів. В процесі підготовки висновку комісія може залучати фахівців кафедр, лабораторій та інших структурних підрозділів ЗВО «ПДУ» та може проводити семінар для апробації дисертації (якщо здобувач наукового ступеня виконував дисертаційні дослідження не в ЗВО «ПДУ»).

3.6. Докторська рада приймає дисертацію до захисту та призначає трьох опонентів (за письмовою згодою). Вимоги до опонентів визначено у п. 2 і 15 Порядку присудження наукового ступеня доктора наук та п. 4 розділу III Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня

доктора наук, затвердженого наказом МОН України від 13.12.2021 року № 1359).

3.7. На підставі вивчення докторської дисертації та наукових публікацій здобувача опонент готує відгук відповідно до вимог п. 16 Порядку присудження наукового ступеня доктора наук, засвідчений власним підписом та відбитком печатки закладу за основним місцем роботи. Копія відгуку видається здобувачу не пізніше ніж за 10 робочих днів до захисту докторської дисертації.

Якщо відгук не відповідає встановленим вимогам, докторська рада повертає його опонентові для доопрацювання впродовж трьох днів або заміняє опонента. У разі заміни опонента або несвоєчасного подання відгуку засідання докторської ради переноситься.

3.8. Про прийняття докторської дисертації до захисту і призначення опонентів докторська рада надсилає МОН повідомлення, яке розміщується на веб-сайті МОН третього робочого дня наступного місяця.

3.9. Захист докторської дисертації проводиться не раніше ніж через місяць після розміщення такого повідомлення на офіційному веб-сайті МОН України. Упродовж трьох робочих днів після визначення дати проведення захисту докторської дисертації на офіційному сайті Університету розміщується відповідна інформація.

3.10. Не пізніше ніж за десять робочих днів до дати захисту дисертації на офіційному веб-сайті Університету в електронній формі вченим секретарем спеціалізованої вченої ради розміщується інформація про діяльність ради, примірник докторської дисертації (із забезпеченням відкритих форматів текстових даних) (крім монографії), реферат, висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації, відгуки опонентів та облікову картку дисертації за встановленою формою.

Зазначені матеріали зберігаються у відкритому доступі на офіційному вебсайті протягом трьох місяців з дати набрання чинності наказу МОН про затвердження рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та видачу здобувачеві диплома доктора наук.

4. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ ДИСЕРТАЦІЇ

4.1. Публічний захист докторської дисертації проводиться відповідно до пп.19 - 25 постанови КМУ №1197 від 17 листопада 2021 р. та розділу IV наказу МОН № 1359 від 13 грудня 2021 року.

4.2. У разі потреби засідання докторської ради може проводитися з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу. З метою належної підготовки засідання докторської ради кількість осіб з числа її членів та опонентів, які будуть брати участь у засіданні з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу, завчасно погоджується з головою докторської ради. Таке засідання є правоможним за умови присутності на засіданні головуючого, вченого секретаря, не менш як трьох членів ради та здобувача безпосередньо в залі засідання докторської ради.

4.3. Захист докторської дисертації транслюється в режимі реального часу на офіційному веб-сайті Університету, а також відбувається відеозапис цієї

трансляції, який оприлюднюється на офіційному веб-сайті Університету не пізніше ніж упродовж наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається там не менше шести місяців з дня набрання чинності наказом МОН України про затвердження рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук.

4.4. Протягом місяця після захисту дисертації вчений секретар докторської ради забезпечує формування атестаційної справи здобувача відповідно до вимог наказу МОН №1359 від 13 грудня 2021 року. Один примірник надсилається на розгляд до МОН України, а другий здається на зберігання до архіву Університету.

Також для постійного зберігання до науково-технічної бібліотеки Університету передається один паперовий примірник дисертації та рішення докторської ради щодо присудження наукового ступеня доктора наук.

5. Прикінцеві положення

5.1. Це Положення затверджується вченою радою Закладу вищої освіти «Подільський державний університет».

5.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення в новій редакції.

ПЕРЕЛІК

документів, які подає до докторської ради здобувач наукового ступеня доктора наук

1. Заява на ім'я голови докторської ради про прийняття дисертації до розгляду, в якій необхідно зазначити, чи вперше захищається ця дисертація.

2. Ксерокопія першої сторінки паспорта здобувача (2 примірники).

3. Особова картка з відомостями станом на час подання документів до докторської ради, з фотокарткою за встановленою формою відповідно до цього Положення (2 примірники). Трудова діяльність засвідчується підписом працівника кадрової служби за останнім місцем роботи.

4. Копія диплома магістра (спеціаліста) (2 примірники).

У разі, якщо документ про вищу освіту виданий закладом освіти іноземної держави, то додатково надаються переклад документа українською мовою, засвідчений нотаріально, та копія свідоцтва про визнання іноземного документа про освіту, виданої МОН (2 примірники).

Копія документа про навчання та/або стажування за кордоном (у разі підготовки дисертації на матеріалі іншої держави) (за наявності).

Копія свідоцтва про зміну імені (2 примірники) (у разі зміни здобувачем імені).

5. Витяг з наказу про зарахування до докторантури (за наявності) або іншого документа, що засвідчує початок підготовки здобувача.

6. Копія диплома про ступінь доктора філософії (кандидата наук) або копія свідоцтва про визнання наукового ступеня, виданого МОН (2 примірники).

У разі, якщо документ про науковий ступінь виданий уповноваженим органом іноземної держави, з якою підписана міжнародна угода про взаємовизнання документів про наукові ступені, і легалізований, якщо інше не передбачено міжнародними угодами та конвенціями, то додатково подають переклад документа українською мовою, нотаріально засвідчений (для іноземців).

7. Висновок наукового консультанта (структурного підрозділу).

8. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації, виданий закладом вищої освіти (науковою установою), де здійснювалася підготовка або до якої був прикріплений здобувач. (2 примірники).

Висновок чинний протягом одного року з дня його затвердження до моменту подання дисертації до розгляду у докторську раду.

9. Довідка про належність публікацій здобувача ступеня доктора наук до видань, проіндексованих у базах даних Scopus / Web of Science.

10. Довідка про текстові збіги.

Примітки:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оригінали документів, копії яких подаються до докторської ради відповідно до цього переліку, пред'являються у докторську раду і після прийняття заяви повертаються здобувачу. 2. До документів додаються: дисертація, оформлена згідно зі встановленими вимогами, у кількості чотирьох примірників, переплетених і підписаних автором, необхідних для передавання на зберігання до бібліотеки закладу вищої освіти (наукової установи), в якому утворено докторську раду, та для відправки опонентам; наукові публікації або їх копії, перераховані в рефераті. У випадку подання копій наукових публікацій, на них повинні бути зазначені точні і повні вихідні дані відповідних видань; примірник захищеної дисертації доктора філософії (кандидата наук); електронний носій з файлами, що містить: дисертацію у форматі PDF/A з текстовим шаром, реферат докторської дисертації, анотацію дисертації доктора філософії або автореферат кандидатської дисертації, відеозапис зі звуковим рядом засідання докторської ради, відгуки опонентів, усі наукові праці здобувача, які розкривають основний текст дисертації (2 примірники). 3. При оформленні документів іноземця його повне ім'я та прізвище наводяться в тому порядку, в якому вони записані в паспортному документі. 4. Збір та обробка персональних даних здійснюються відповідно до вимог <u>Закону України</u> «Про захист персональних даних».
-----------	---

Голові спеціалізованої вченої ради _____
(шифр)

Закладу вищої освіти
“Подільський державний Університет”

_____ (науковий ступінь, вчене звання, власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

_____ (посада, місце роботи)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові /за наявності/)

З а я в а

Прошу прийняти до розгляду мою дисертаційну роботу на тему
“ _____ ”
_____ (назва роботи)

за спеціальністю _____
(шифр, назва спеціальності)

на здобуття наукового ступеня доктора _____
наук.
(галузь наук)

Робота виконана _____
(назва кафедри/відділу)
ЗВО «ПДУ».

Науковий консультант _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали)

Дисертаційна робота виконана мною самостійно з дотриманням академічної доброчесності, до захисту подано остаточний текст дисертації.

Дисертаційна робота до захисту подається вперше.

Мова захисту дисертації _____.

Даю згоду на оприлюднення дисертації на офіційному сайті ЗВО «ПДУ».

/ _____ /
(підпис)

